

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Економіка агробізнесу»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітня програма «Міжнародна економіка»
Рік навчання 3, семестр 5
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

д.е.н., професор Діброва А.Д.
dibrova@nubip.edu.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка агробізнесу» є вибіркової навчальною дисципліною для студентів, які навчаються за освітнім ступенем «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка» ОПІ «Міжнародна економіка». Навчальна дисципліна спрямована на формування знань щодо економічних аспектів ведення аграрного бізнесу, аналізу ринкових умов, управління ресурсами та оцінки ефективності діяльності аграрних підприємств в Україні та світі. Курс також охоплює питання цінової політики, логістики, міжнародної торгівлі агропродовольчою продукцією, державної підтримки аграрного сектору, стратегії виходу українських агробізнес-підприємств на міжнародні ринки та залучення іноземних інвестицій. Особлива увага приділяється вивченню міжнародного аграрного бізнесу, глобальних тенденцій його розвитку, міжнародної торгівлі агропродовольчими товарами, стратегіям виходу українських аграрних підприємств на міжнародні ринки, впливу аграрної політики та державної підтримки на діяльність агробізнесу, а також застосуванню сучасних економічних інструментів, цифрових технологій і інновацій у розвитку аграрного сектору.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

Програмні результати навчання

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН25. Вміти аналізувати принципи, закономірності розвитку та міжнародний досвід функціонування світового аграрного ринку.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні засади економіки агробізнесу				
Тема 1. Вступ до економіки агробізнесу	4/1/5	<i>Знати</i> основні поняття, категорії та принципи економіки агробізнесу, структуру та особливості аграрного ринку. Розуміти роль агробізнесу в національній економіці. Володіти знаннями про сучасні виклики та тенденції розвитку аграрного сектору.	Здача реферату та практичної роботи. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn), неформальна освіта (зарахування 4 балів по темі)	7
Тема 2. Особливості функціонування аграрних ринків	4/2/5		-//-	7
Тема 3. Управління виробничими ресурсами в аграрних підприємствах	3/2/10	<i>Вміти</i> описувати моделі та методи управління аграрними підприємствами та аналізувати вплив макро- та мікроекономічних факторів на діяльність агробізнесу.	-//-	7
Тема 4. Економічні аспекти міжнародного агробізнесу	2/1/10		-//-	7
Тема 5. Ціноутворення в аграрному секторі	2/2/5		-//-	7
Модуль 2. Практичні засади економіки агробізнесу				
Тема 6. Логістика в агробізнесі	2/2/10	<i>Знати</i> методичні підходи до оцінки ефективності використання ресурсів.	-//-	7
Тема 7. Державна підтримка та аграрна політика	2/1/10	Використовувати сучасні інструменти управління аграрним бізнесом.	-//-	7
Тема 8. Інвестиції та фінансування аграрного бізнесу	4/1/10	<i>Вміти</i> застосовувати методи економічного аналізу в агробізнесі; розробляти бізнес-	-//-	7
Тема 9. Інновації та цифрові технології в агробізнесі	4/1/5	плани аграрних підприємств; аналізувати фінансову звітність	-//-	7

Тема 10 Стратегії виходу аграрних підприємств на міжнародні ринки	3/2/5	агropідприємств. Прогнозувати ринкові тенденції та приймати управлінські рішення в агросекторі.	-//-	7
Всього за 1 семестр	30/15/75			70
Екзамен				30
Всього за курс	120			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайнтестування та підготовки практичних завдань під час заняття. Реферати та тези доповідей, інші наукові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності з поважних причин (через хворобу) необхідно надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час на консультаціях. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Аграрна політика Європейського Союзу: виклики та перспективи: монографія //за ред. проф. Т. О. Зінчук. К: «Центр учбової літератури», 2019. 494 с
2. Аграрний сектор України: наслідки війни та перспективи відновлення. DLF attorneys-at-law. URL: <https://dlf.ua/en/ukraine-s-agricultural-sector-the-war-impact-and-recovery-prospects>.
3. Бойко В., Бойко Л. Продовольча безпека та ризики для аграрного виробництва під час війни в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-27>.
4. Вдовенко Л. Інструменти державної фінансової підтримки аграрного сектора в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-82>
5. Діброва А. Д., Крилов Я. О., Діброва Л. В., Діброва М. А. *Регулювання ринку зерна України в умовах глобальних викликів*: монографія. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2020. 160 с
6. Діброва А., Діброва Л., Чміль А., Діброва М., Гузь М. Моделювання впливу вартості мінеральних добрив на результативність виробництва й експорту кукурудзи з України. *Agricultural and Resource Economics*. 2022. Vol. 8. No.3. Pp. 123–152. <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.03.07>.
7. Економіка сільського господарства. Навч. посібник. 3-тє вид. Реком. МОНУ Збарський В.К., Мацибора В.І. Нац. ун-т біоресурсів та природокористування України. - 3-тє вид., стереотип. - Київ : Каравела, 2018. - 311 с.
8. Економіка сільського господарства: Навчальний посібник / С. М. Рогач, Н. М. Суліма, Т. А. Гуцул, Л. В. Ярема. – Київ: ЦП "Компринт", 2018. – 517 с.
9. Жураковська Л. А. Ключові політики та заходи для підтримки аграрного сектора України в умовах воєнного стану. К.: НІСД, 2023. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2023-11/az_agrarnyi-sector30112023.pdf
10. Калетнік Г. М., Гончарук І. В., Ємчик Т. В., Лутковська С. М. Аграрна політика та земельні відносини: підручник. Вінниця, ВНАУ, 2020. 307 с.
11. Кваша С. М., Діброва А. Д., Нів'євський О. В., Мартишев П. А. Аграрна політика: навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: НУБіП України, 2022. 316 с.
12. Коритний О. (2021). Особливості аграрної політики ЄС: можливості для України. *Науковий вісник Полісся*, (2(21), 52–56. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2020-2\(21\)-52-56](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2020-2(21)-52-56)
13. Кудлай В. Г. Економіка і організація агробізнесу [Електронний ресурс] : практикум / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана»; В. Г. Кудлай. – Електрон. текст. дані. – Київ : КНЕУ, 2020. – 211 с.
14. Лотиш О. Роль України на світовому ринку зерна: виклики і загрози. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-56>.
15. Матвеев М. Сільське господарство та ринок сільськогосподарських земель України: вплив війни. 2023. URL: <https://voxukraine.org/silске-gospodarstvo-ta-rynok-silskogospodarskyh-zemel-ukrayiny-vplyv-vijny>.
16. Нейтер Р., Зоря С., Муляр О. Збитки, втрати та потреби сільського господарства через повномасштабне вторгнення. *Kyiv School of Economics*. 2024. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/02/RDNA3_ukr.pdf.
17. Офіційний сайт [Державної служби статистики України](http://www.ukrstat.gov.ua). <http://www.ukrstat.gov.ua>.
18. Пріоритети розвитку реального сектора в умовах війни та повоєнного відновлення економіки України : аналіт. доп. / [О. В. Собкевич, А. В. Шевченко, В. М. Русан та ін.]; за загальн. ред. Я. А. Жаліла. Київ: НІСД, 2024. 104 с. <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.03>
19. Про аграрні ноти: Закон України від 22.02.2024 р. № 3586-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3586-20#Text>.

20. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 р. № 1877-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>.
21. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року : Закон України від 18.10.2005 р. № 2982-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2982-15#Text>.
22. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>.
23. Anderson K. (2016). *Agricultural Trade, Policy Reforms, and Global Food Security*. New York: Palgrave Macmillan US. URL: <https://doi.org/10.1057/978-1-137-46925-0>.
24. Barral S, Detang-Dessendre C (2023). Reforming the Common Agricultural Policy (2023–2027): multidisciplinary views. *Rev Agric Food Environ Stud* 104(1):47–50. <https://doi.org/10.1007/s41130-023-00191-9>
25. Dibrova, A., & Dibrova, L., Chmil, A., & Dibrova, M. (2022). Forecasting the consequences of the cost of mineral fertilisers on the development of the corn market in Ukraine using AGMEMOD models. *Ekonomika APK*, 29(3), 23-41.
26. Henry C Taylor (2019). *Agricultural Economics*. Publisher: Wentworth Press, 334 P.
27. Johan Swinnen (2018). *The Political Economy of Agricultural and Food Policies* (Palgrave Studies in Agricultural Economics and Food Policy). 276 p.
28. OECD (2022). The impacts and policy implications of Russia's aggression against Ukraine on agricultural markets. <https://www.oecd.org/ukrainehub/policy-responses/the-impacts-and-policy-implications-of-russia-s-aggression-against-ukraine-on-agricultural-markets-0030a4cd/#biblio-d1e804>.
29. Redman Graham, John Nix (2018). *Pocketbook for Farm Management for 2019*. 49th Edition. Published by The Pocketbook, 2 Nottingham Street, Melton Mowbray, Leicestershire LE13 1NW, U.K.
30. Ronald Kay, William Edwards, Patricia Duffy (2019). *Loose Leaf for Farm Management 9th Edition* Publisher: McGraw-Hill Education; 9 editio, 496 P.
31. Socioeconomic impacts of Russian invasion of Ukraine: A multiregional assessment for Europe / M. Á. Almazán- Gómez et al. *Journal of Regional Science*. 2023. URL: <https://doi.org/10.1111/jors.12676>.
32. Teixeira da Silva J., Koblianska I., Kucher A. Agricultural production in Ukraine: An insight into the impact of the Russo-Ukrainian war on local, regional and global food security. *Journal of Agricultural Sciences, Belgrade*. 2023. Vol. 68, no. 2. P. 121–140. URL: <https://doi.org/10.2298/jas2302121t>.
33. The impact of Russia-Ukraine conflict on global food security / F. Lin et al. *Global Food Security*. 2023. Vol. 36. P. 100661. URL: <https://doi.org/10.1016/j.gfs.2022.100661>.
34. The Russia-Ukraine war decreases food affordability but could reduce global greenhouse gas emissions / H. van Meijl et al. *Communications Earth & Environment*. 2024. Vol. 5, no. 1. URL: <https://doi.org/10.1038/s43247-024-01208-x>
35. Vincent H. Smith, Ed., Joseph W. Glauber, Ed., Barry K. Goodwin, Ed. (2018). *Agricultural Policy in disarray*. American Enterprise Institute. 298 P.
36. Welsh C. Russia, Ukraine, and Global Food Security: A One-Year Assessment. *Center for Strategic and International Studies*. URL: <https://www.csis.org/analysis/russia-ukraine-and-global-food-security-one-year-assessment>